

**ПРОФЕСИОНАЛНА ГИМНАЗИЯ
ПО ИКОНОМИКА, ТЪРГОВИЯ И УСЛУГИ - ЛОВЕЧ**

УТВЪРЖДАВАМ:
ДИРЕКТОР: (П. ДРАГАНСКА)

**ПРОГРАМА
ЗА ПРЕДОСТАВЯНЕ НА РАВНИ ВЪЗМОЖНОСТИ
И ЗА ПРИОБЩАВАНЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ ОТ
УЯЗВИМИ ГРУПИ**

учебна 2023/2024 година

I. Общи положения

1. Настоящата програма е изготвена на основание:

- Стратегическа рамка за развитие на образованието, обучението и ученето в Република България (2021 - 2030)
- Европейската конвенция за защита на правата на човека и основните свободи и първия допълнителен протокол към нея;
- Европейска социална харта (ревизирана);
- Стратегия за образователна интеграция на деца и ученици от етническите малцинства (2015-2020);
- Закон за предучилищното и училищното образование;
- Държавен образователен стандарт за приобщаващото образование.

2. Програмата за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи е насочена към деца и ученици в задължителна училищна възраст, които имат нужда от подкрепа, социализация и приобщаване.

3. Програмата изгражда своите дейности около разбирането, че добре функциониращото училище е най-сигурната гаранция за привличането, задържането и мотивацията за повишаване успеха на учениците. То също така е най-добрата среда за успешната образователна интеграция на ромските деца, децата и учениците със специални образователни потребности, с физически и ментални увреждания. Добре организираното училище умее да приобщава родителите, има ресурси да предлага по-широк спектър от образователни възможности и прилага модерни педагогически методи на работа (вкл. интеркултурно и интерактивно образование).

II. Цели на програмата

1. Осигуряване на равен достъп и подкрепа за развитие и приобщаване в системата на предучилищното и училищното образование като предпоставка за равнопоставено социално включване и пълноценна личностна и обществена реализация.
2. Защита правата и интересите на учениците от уязвими групи.

III. Приоритети на програмата

1. Изграждане на образователна среда

- Осигуряване на равен достъп за качествено образование на всички приети ученици, независимо от техните различия;
- Формиране на уважение към правата и свободите на всеки индивид, като базисна гражданска ценност; създаване на подходящ социално-психологически климат в училище за пълноценно участие в процесите на обучение и възпитание;
- Недопускане на прояви на дискриминация и оказване на консултативна педагогическа помощ при затруднена адаптация;
- Разгръщане потенциала на всеки ученик за личностно развитие и успешна реализация;
- Ранна превенция на обучителни затруднения;
- Включващо обучение на ученици със специални образователни потребности (СОП);
- Включващо обучение и социално включване на ученици с девиантно поведение.

2. Изходните позиции:

2.1. Всеки ученик може да бъде отличник

Всеки ученик е добър в нещо. Това може да е област, заложена в учебните програми или да остава извън тях. Представата за това, в какво е добър един ученик може да е различна от това, което ние си представяме като 'добър в...' **Нашият подход е:** Да открием тази област, в която даденият ученик е добър, да му помогнем да се превърне в отличник в тази област, като доразвие своите знания и умения по приемлив за обществото начин. Чрез това, в което е добър да развие допълнителни знания и умения и в останалите области, които са заложили в учебните програми.

2.2. Поставяне на високи очаквания

Всеки човек се стреми да постигне това, което се очаква от него. Доста често развитието се предопределя от ниските очаквания, които околните (особено учителите) имат за тях. Много от учениците смятат, че не могат да успеят, защото са различни. Повишаването на тяхното самосъзнание и гордост от идентичността им е важна стъпка за формирането на увереност, че могат да успеят. Следователно, за да постигат по-добри резултати и да се развиват постоянно пред учениците **трябва да се поставят все по-нови и по-високи очаквания**. На всяко едно дете трябва да се покаже, че то може да успява. Всяко дете трябва да се научи, че ако полага усилия, то може да успее и да постигне целта, която си е поставило, а това ще доведе до промяна в живота му. Всяко дете трябва да се научи да вярва, че „**Аз мога да...**” и „**Аз искам да...**”.

2.3. Училището може да бъде привлекателно за всяко дете!

За да бъде училището привлекателно е необходимо децата, техните родители и местната общност, от която са част, да припознават училището като „своя” институция.

Нашият подход е:

1. Да подпомагаме въвеждането на интеркултурно образование в училище – чрез предметите от общообразователната и избираемата подготовка, с цел формиране на толерантност сред всички деца и родители.

2. Да предлагаме разнообразни форми на подготовка с цел приближаването на обучението до интересите и потребностите на ученика.

3. Да организираме разнообразни извънкласни и извънучилищни дейности като средство за ангажиране на училището с живота на местните общности и неправителствени организации, както и като възможност учениците да развиват своите способности като се забавляват.

4. Да въвеждаме разнообразни форми на участие на родители и представители на местната общност в учебния процес и в живота на училището: активното участие на родители в училищното настоятелство, участието им в различни класни и извънкласни форми.

IV. Задачи

1. Да превърнем училището в място за всяко дете.
2. Да разширяваме интеркултурното образование чрез извънкласни форми, в часовете по предметите от задължителната подготовка и участие в проектни дейности.
3. Да организираме класната стая, така че да се отчитат нуждите и интересите на всички ученици.
4. Да мотивираме ромските родители до степен на допустимост, като ги включим в училищния живот.
5. Системно и осезателно да подобряваме качеството на образование.

- Постигане на целите и задачите:

Постигането на целите и задачите ще бъде осъществено, чрез реализирането на поредица от дейности насочени към учителите, учениците и родителите. При реализирането на дейностите да бъдат използвани и се търси съдействие на НПО и други заинтересовани институции от всички нива.

- Дейностите са с превантивна насоченост към:

- създаване на подкрепяща среда за учениците със СОП;
- разрешаване на проблема с големия брой отсъствия и нисък успех на учениците от ромски произход;
- относително малък процент роми, продължаващи своето образование в средни училища;
- неучастието на ромски родители в училищния живот и в училищните структури на управление.

V. Дейности

1. Дейности за мотивиране и ангажиране на родителите.

Цел: привличане на родителите и ангажирането им с училищния живот; ангажиране на родителите в решаването на проблеми, свързани с деца, застрашени от отпадане; създаване на активна връзка между училището и родителската общност.

Важна задача е повишаването на капацитета и самоорганизацията на родителската общност.

Създаване на родителски клуб от активни родители, с цел привличане на останалите родители и ангажирането им с училищния живот.

Родителският клуб се събира веднъж месечно (при желание и по-често).

Реализира следните дейности:

① Представяне на училището като институция; привличане на по-широк кръг родители;

- Представяне на училищата програма, образователни цели на училището;

- Представяне на класната стая, организацията, оформлението и материалните ресурси;

- Представяне на училищната политика за поведение, присъствие, толерантност.

② Провеждане на анкета за впечатленията и удовлетвореността на родителите от материалната база, учебния процес, отношенията и живота в училище.

③ Организиране на събития в общността.

④ Включване в решаването на проблеми с деца, застрашени от отпадане.

⑤ Организиране на общностни дискусии/родителски лектории и „училище за родители” определени теми.

⑥ Организиране на обучителни семинарии за родители: за традициите и културата на различните етнически общности.

Училищно настоятелство:

1. Включва се при обсъждането на текущи проблеми на училището.

2. Подпомага създаването и реализирането на възпитателно-образователни програми по факултативна подготовка.

3. Съдейства за реализирането на извънкласните и извънучилищните форми, организираните отпуски, туризъм и спорт с учениците;

4. Оказва съдействие за включване на родителите при организирането на свободното време на учениците.

Дискутират се теми като:

- Застрашени от отпадане ученици – причини, мерки за въздействие;
- Изготвяне план за действие за задържане на детето в училище;
- Разпределение на отговорности – всеки родител поема отговорност за подкрепа;

- Проблеми в училището – обсъждат се проблеми и как родителите биха могли да помогнат за преодоляването им;

- Обсъждане на резултати от външно оценяване и др.;

- Възможности: какви текущи възможности има през съответния месец, от които училището може да се възползва и как: възможности за финансиране, включване в инициативи, проекти.

2. Дейности за активизиране на учениците

① Връстници помагат на връстници (ученици наставници): чрез тази практика ученици, които са постигнали добри резултати в училище се включват като ментори/наставници на ученици, които имат проблем с отпадането (слаб успех, безпричинни отсъствия по различни причини, проблеми с други ученици и др.).

② Мотивиране на учениците, които имат проблеми със слаб успех, безпричинни отсъствия, агресивно поведение и др. за постигане на по-високи резултати.

③ Индивидуална работа със застрашените от отпадане: с всеки застрашен от отпадане ученик се предприемат целенасочени дейности, за неговото мотивиране, разрешаване на вътрешно-училищни конфликти, изграждане на подкрепяща родителска среда.

④ Изготвяне на личен профил за застрашените от отпадане деца.

⑤ Изготвяне на портфолио, в което се събират материали за работата и развитието на всяко дете. Портфолиото се представя ежемесечно на родител срещу подпис.

3. Дейности с учителите

① Планиране и провеждане на методическа работа по проблеми на ученето и възприемането на научна информация от учениците в клас.

② Обмен на добри практики с учители от училища, с опит в интеркултурното и приобщаващото образование.

③ Повишаване квалификацията и мотивацията на учителите за работа с деца от ромския етнос: деца с увреждания и СОП чрез участия в проекти

VI. Дейности за реализиране на програмата:

1. Актуализиране на Програмата за квалификация на педагогическите кадри в гимназията, с оглед новите моменти по отношение работата с децата и учениците.

Отг.: Директор

Срок: до 18.09.2023 година

2. Подобряване на учебната среда за реализиране на училищната програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи.

Отг.: Директор

Срок: постоянен

3. Развиване на културната идентичност и превръщане. културното многообразие в източник и фактор за взаимно опознаване и духовно развитие и създаване на атмосфера на взаимно уважение, толерантност и разбирателство.

Отг.: Всички учители

Срок: постоянен

4. Осигуряване при необходимост на допълнително обучение по учебните предмети, по които учениците изпитват затруднения, индикирани със слаб резултат от текущи изпитвания или срочно оценяване.

Отг.: Всички учители

Срок: постоянен

5. Създаване на условия за развитие на талантливите деца чрез насърчаване на техните творчески изяви посредством участия в изложби, базари, концерти.

Отг.: ЗДУД

Срок: постоянен

Програмата е създаден на основание чл. 263, ал. 1, т. 9 от ЗПУО и е актуализирана – решение на ПС, протокол № 12/14.09.2023 г.